

DECIZIE

06 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursurile declarate de către Vitalii Dragoi, Dmitrii Constantinov și Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei,

în pricina civilă la cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților, contestația lui Diuligher Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ și contestația lui Dragoi Vitalii împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ, excluderea concurentului electoral din cursa preelectorală și înlocuirea consiliului electoral și birourilor electorale,

împotriva hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016, prin care a fost încetat procesul civil la contestația depusă de către Diuligher Alexandr și admise parțial contestația lui Dragoi Vitalii și cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei,

c o n s t a t ă

La 07 decembrie 2016, CEC a Găgăuziei a depus în baza art. 87 din Codul electoral al UTA Găgăuzia, raportul privind totalurile alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei (Gagauz Yeri), desfășurate pe 04 decembrie 2016, solicitând confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților aleși pe 15 circumscripții electorale, și anume: Comrat nr. 1, 2, 3 și 4; Ceadâr-Lunga nr. 6 și 7, Vulcănești nr. 8, Cișmichioi nr. 16, Deghinja nr. 18, Cazaclia nr. 24, Chiriet-Lunga nr. 25, Chirsova nr. 26, Congaz nr. 27, Svetlii nr. 34 și Tomai nr. 35.

În motivarea cererii a invocat că pentru organizarea și desfășurarea alegerilor deputaților Adunării Populare a Găgăuziei au fost create 35 consilii electorale de circumscripție și 66 birouri electorale. Conform rezultatelor din

turul I de scrutin ce a avut loc pe 20 noiembrie 2016, au fost validate mandatele deputaților aleși pe 17 circumscripții electorale. În consecință, CEC a Găgăuziei prin hotărârea nr. 114/24 din 23 noiembrie 2016 a stabilit al II-lea tur de scrutin, ce a avut loc pe circumscripțiile electorale nr. 1, 2, 4, 6-8, 16, 18, 24-27 și 34-35, cu participarea pe fiecare circumscripție a doi candidați ce au acumulat în primul tur cel mai mare număr de voturi. Totodată, prin hotărârea CEC nr. 116/24 din 23 noiembrie 2016 a fost stabilită votarea repetată pe 04 decembrie 2016 în circumscripțiile electorale nr. 3, 5, și 10.

La cerere au fost anexate procesele-verbale ale CEC a Găgăuziei din 23 noiembrie 2016 privind rezultatele numărării voturilor obținute la alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei pe 20 noiembrie 2016 și din 06 decembrie 2016 privind rezultatele numărării voturilor obținute în turul al doilea și la alegerile repetate în Adunarea Populară a Găgăuziei pe 04 decembrie 2016, raportul CEC privind mersul alegerilor desfășurate pe 04 decembrie 2016, raporturile și procesele-verbale ale consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale privind votarea, precum și contestațiile și cererile parvenite în perioada electorală cu materialele de examinare a acestora, inclusiv cererile și contestațiile parvenite nemijlocit la CEC a Găgăuziei și hotărârile emise în acest sens.

Solicită CEC a Găgăuziei confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei din turul II ce au avut loc la 04 decembrie 2016, precum și validarea mandatelor deputaților pe 15 circumscripții electorale nominalizate mai sus.

La 07 decembrie 2016, candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr. 1, Dragoi Vitalii a depus contestație, concretizată ulterior, împotriva CEC a Găgăuziei, solicitând anularea hotărârii CEC a Găgăuziei nr. 150/30 din 06 decembrie 2016 pentru aprobarea rezultatelor alegerilor în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, excluderea candidatului la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei - Dmitrii Constantinov din cursa preelectorală și înlocuirea organelor electorale (birourilor electorale nr. 1/1 și 1/2 și consiliului electoral pe circumscripția nr. 1).

În motivarea contestației, Dragoi Vitalii a invocat că atât pe întreaga campanie electorală, cât și în ziua alegerilor, candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei, Dmitrii Constantinov, a săvârșit numeroase încălcări ale prevederilor Codului electoral al UTA Găgăuzia și regulamentelor electorale. În acest sens, au fost depuse plângeri care însă au fost ignorate de către CEC și Dmitrii Constantinov.

Consideră că hotărârea CEC a Găgăuziei nr. 150/30 din 06 decembrie 2016 pentru aprobarea rezultatelor alegerilor în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, este ilegală și necesită a fi anulată, din următoarele considerente. În urma alegerilor din 20 noiembrie 2016 pe sectorul electoral 1/1, Dragoi Vitalii a obținut 48,8 % din voturi, iar Constantinov Dmitrii – 26 %. Însă, în rezultatul alegerilor din turul II ce au avut loc pe 04 decembrie

2016 pe același sector electoral, Constantinov Dmitrii a acumulat 60,8 %, iar Dragoi Vitalii – 39,4 %. Astfel, concurentul Constantinov Dmitrii a acumulat 38 % voturi suplimentare comparativ cu turul I, iar Dragoi Vitalii a pierdut aproape 10 % din voturi.

La fel, în rezultatul alegerilor din 20 noiembrie 2016 pe sectorul electoral nr. 1/2 Dragoi Vitalii a acumulat 50,2 % voturi și Constantinov Dmitrii doar 22,2%, însă în urma alegerilor din turul II din 04 decembrie, ultimul deja a acumulat 59,9% voturi, iar Dragoi Vitalii – 40 %.

Declară Dragoi Vitalii că practica internațională în domeniul electoral reflectată în diferite rapoarte ale OSCE relevă unanim că creșterea excesivă a voturilor în turul al doilea lasă după sine mai multe întrebări în privința legalității alegerilor. Or, schimbarea rezultatelor de mai mult de 1/3 de voturi în termeni restrânși pe teritoriu relativ mic cu unii și aceiași alegători, constituie un proces destul de controversat.

Afirmă că creșterea numărului voturilor în turul II în favoarea candidatului electoral Constantinov Dmitrii s-a datorat numeroaselor încălcări comise atât de către ultimul, cât și de organele electorale, inclusiv birourile electorale nr. 1/1 și 1/2 la momentul admiterii persoanelor la votare, care nu au fost înregistrați în această circumscripție electorală. Mai mult ca atât, mulți alegători au recunoscut că au primit bani pentru faptul că au votat pentru candidatul Constantinov Dmitrii.

Ulterior, la 09 decembrie 2016 și candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția electorală Cazaclia nr. 24, Diuligher Alexandr a depus contestație împotriva CEC a Găgăuziei, solicitând anularea pct. 1 și 2 din hotărârea CEC a Găgăuziei nr. 150/30 din 06 decembrie 2016 pentru aprobarea totalurilor alegerilor în Adunarea Populară a UTA Găgăuziei pe circumscripția electorală Cazaclia nr. 24, precum și anularea rezultatelor alegerilor turului II din 04 decembrie 2016 pentru funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuzia pe circumscripția electorală s. Cazaclia r-l Ceadâr-Lunga cu dispunerea organizării alegerilor repetate.

În susținerea contestației a invocat că concurentul electoral Checsal Ivanna pe perioada campaniei electorale a încălcat în mod flagrant în repetate rânduri prevederile legislației electorale, încălcări care au influențat esențial rezultatele alegerilor.

Prin încheierile Curții de Apel Comrat din 08 decembrie 2016 și 09 decembrie 2016, au fost conexe într-un singur proces cererea CEC a Găgăuziei cu privire la confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților, contestația lui Diuligher Alexandr împotriva CEC a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ și contestația lui Dragoi Vitalii împotriva CEC a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ, excluderea candidatului Dmitrii Constantinov din cursa preelectorală și modificarea componenței organelor electorale.

La 12 decembrie 2016, candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția 24, Diuligher Alexandr a depus o cerere de retragere a contestației, în legătură cu ce a solicitat încetarea procesului civil.

Prin hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016, a fost încetat procesul civil la contestația candidatului la funcția de deputat al Adunării Populare Găgăuzia pe circumscripția electorală Cazaclia nr. 24, Diuligher Alexandr, în legătură cu retragerea contestației. A fost admisă parțial contestația candidatului la funcția de deputat al Adunării Populare Găgăuzia pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, Dragoi Vitalii și recunoscute nule rezultatele alegerilor deputaților din turul al doilea în Adunarea Populară a UTA Găgăuziei pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, ce au avut loc pe 04 decembrie 2016, în rest contestația lui Dragoi Vitalii a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost admisă parțial cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, s-a confirmat legalitatea și rezultatele alegerilor deputaților în Adunarea Populară a UTA Găgăuziei din turul al doilea, ce au avut loc pe 04 decembrie 2016, precum și validarea mandatelor deputaților aleși pe următoarele 14 circumscripții electorale, și anume: Zlatov Constantin Petrovici pe circumscripția electorală Comrat nr. 2, Tarnavschi Alexandr Grigorievici pe circumscripția electorală Comrat nr. 3, Suhodolschi Alexandr Anatolievici pe circumscripția electorală Comrat nr. 4, Leiciu Gheorghii Gheorghievici pe circumscripția electorală Comrat nr. 6, Garbalî Ruslan Petrovici pe circumscripția electorală Ceadâr-Lunga nr. 7, Cernev Serghei Afanasievici pe circumscripția electorală Vulcănești nr. 8, Jecova Ecaterina Fiodorovna pe circumscripția electorală Cișmichioi nr. 16, Raia Nicolai Ilici pe circumscripția electorală Dezghinja nr. 18, Cexal Ivanna Ivanovna pe circumscripția electorală Cazaclia nr. 24, Jelezoglo Mihail Nicolaevici pe circumscripția electorală Chiriet-Lunga nr. 25, Sarioglo Stepan Gheorghievici pe circumscripția electorală Chirsova nr. 26, Manolov Mihail Fiodorovici pe circumscripția electorală Congaz nr. 27, Ciavdari Piotr Ivanovici pe circumscripția electorală Svetlîi nr. 34, Cimpoeș Serghei Constantinovici pe circumscripția electorală Tomai nr. 35. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei în partea confirmării legalității și rezultatelor alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei ce au avut loc la 04 decembrie 2016, precum și validării mandatului deputatului ales pe circumscripția electorală Comrat nr. 1 – Constantinov Dmitrii Gheorghievici.

La 26 decembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 68 alin. (6) Cod electoral, Vitalii Dragoi a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 în partea respingerii contestației lui Vitalii Dragoi cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a contestației cu excluderea concurentului electoral Constantinov Dmitrii, înlocuirea membrilor birourilor electorale 1/1, 1/2 a circumscripției electorale Comrat nr. 1 și înlocuirea membrilor consiliului electoral al circumscripției electorale Comrat nr. 1.

În susținerea recursului, Vitalii Dragoi a invocat că Curtea de Apel Comrat eronat a admis doar cerința cu privire la declararea alegerilor ca fiind nule în circumscripția electorală Comrat nr. 1, respingând cerințele cu privire la excluderea concurentului electoral Constantinov Dmitrii și modificarea componenței organelor electorale (birourile electorale și consiliului electoral).

Declară recurentul că hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 este neîntemeiată și vine în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, deoarece în cadrul examinării cauzei au fost constatate abateri grave comise de către membrii organelor electorale din cadrul circumscripției electorale Comrat nr. 1, precum și încălcări flagrante comise de către concurentul electoral Constantinov Dmitrii.

Consideră Vitalii Dragoi că instanței ierarhic inferioare i-au fost prezentate probe pertinente și concludente ce demonstrează faptul că în turul II de către birourile electorale menționate au fost eliberate buletine de vot unor persoane care nu se aflau la acel moment pe teritoriul Republicii Moldova, membrii birourilor semnând că personal au verificat identitatea persoanelor, iar în rubrica semnătura alegătorului se regăsește o imitație de semnături.

Afirmă recurentul că în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe au fost audiați martori, care au declarat că au primit bani pentru a vota pentru concurentul electoral Constantinov Dmitrii, și anume câte 300 și 1000 lei.

La 26 decembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 68 alin. (6) Cod electoral, și Dmitrii Constantinov prin intermediul reprezentantului-avocatul Victor Constantinov, a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a contestației depuse de către Vitalii Dragoi și respingerii cererii CEC a Găgăuziei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii președintelui CEC Găgăuzia și validarea alegerilor turului II din 04 decembrie 2016 pe circumscripția electorală nr. 1 din or. Comrat și respingerea integrală a contestației lui Vitalii Dragoi ca neîntemeiată.

Tot la 26 decembrie 2016 și CEC a Găgăuziei, în termenul prevăzut de art. 68 alin. (6) Cod electoral, a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 în partea admiterii parțiale a contestației lui Vitalii Dragoi și respingerii cererii CEC a Găgăuziei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii CEC Găgăuzia și validarea alegerilor turului doi din 04 decembrie 2016 pe circumscripția electorală nr. 1 din or. Comrat și respingerea integrală a contestației lui Vitalii Dragoi ca neîntemeiată.

La 29 decembrie 2016, CEC a Găgăuziei a depus recurs motivat, invocând că Curtea de Apel Comrat neîntemeiat a respins cererea CEC a Găgăuziei în privința legalității rezultatelor alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei ce au avut loc la 04 decembrie 2016, precum și validării mandatului deputatului ales pe circumscripția electorală Comrat nr. 1- Constantinov Dmitrii și a admis parțial contestația lui Vitalii Dragoi, deoarece nu au existat probe

suficiente care să demonstreze careva încălcări ale procedurii de vot în această circumscripție, declarațiile martorilor fiind combătute prin răspunsurile contradictorii ale acestora la întrebările acordate, alte probe nefiind prezentate.

Consideră recurenta eronată concluzia instanței ierarhic inferioare privind falsificarea rezultatelor alegerilor în circumscripția electorală Comrat nr. 1, bazată pe răspunsul organelor procuraturii pe faptul depistării fraudării alegerilor prin includerea în liste a persoanelor care la 04 decembrie 2016 nu s-au aflat pe teritoriul Republicii Moldova, deoarece răspunsul dat nu conține date concrete despre aceste persoane pentru a putea fi verificate în acest sens listele electorale. Prin urmare, răspunsul organelor procuraturii nu reprezintă o probă concludentă și pertinentă ce ar putea confirma fraudarea rezultatelor alegerilor, or, nu a fost verificată participarea persoanelor care nu s-au aflat pe teritoriul RM la alegerile deputaților în Adunarea Populară.

Afirmă CEC a Găgăuziei că Curtea de Apel Comrat neîntemeiat a reținut ca probă pertinentă răspunsul ÎS „Registru” nr. 38282 din 20 decembrie 2016, potrivit căruia 43 de alegători nu sunt locuitori ai orașului Comrat și respectiv nu erau în drept să participe la alegeri, deoarece informația dată nu servește drept temei pentru determinarea faptului dacă persoanele date aveau sau nu dreptul de a participa la alegeri în circumscripția electorală Comrat nr. 1.

La 30 decembrie 2016 și Dmitrii Constantinov a depus recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016, indicând că instanța de judecată fără careva suport probator a susținut argumentele invocate de către Dragoi Vitalii cu privire la diferența procentuală între concurenți în tururile 1 și 2, or, este cert stabilit că voturile între concurenți au fost repartizate în proporție de 60,3 % pentru Dmitrii Constantinov și 39,7 % - Vitalii Dragoi, diferența fiind de 20,6 % și nicidecum 46 %. Astfel, concluzia Curții de Apel Comrat este eronată, contrară circumstanțelor pricinii și prevederilor legale.

Declară Dmitrii Constantinov că este neîntemeiat argumentul instanței ierarhic inferioare precum că semnăturile a 60 persoane au fost falsificate, motivând doar că sunt suspecte, deoarece faptul dat poate fi confirmat doar printr-o expertiză judiciară grafoscopică. Necătând la aceasta, Curtea de Apel Comrat a remarcat că pentru stabilirea circumstanței date nu este nevoie de cunoștințe speciale și a susținut poziția lui Vitalii Dragoi, cu toate că materialele cauzei nu conțin nici o probă directă/indirectă precum că voturile a 60 persoane au fost exprimate în favoarea exclusivă a candidatului Dmitrii Constantinov, soluția dată contravenind și declarațiilor martorilor Bolgar Alexandr.

Consideră recurentul că nu constituie temei pentru declararea alegerilor nevalabile faptul depistării unor neconcordanțe între listele de bază a alegătorilor și listele suplimentare, concluzia Curții de Apel Comrat în acest sens fiind pripită și neargumentată și nu poate fi imputată candidatului Dmitrii Constantinov, ci organelor abilitate cu organizarea procesului electoral.

Menționează Dmitrii Constantinov că instanța ierarhic inferioară a interpretat eronat prevederile art. 90 al Codului electoral al UTA Găgăuzia și anume, a constatat greșit că alegerile pot fi declarate nevalabile în cazul depistării

încălcărilor ce au influențat mersul alegerilor, deoarece încălcările depistate trebuie să influențeze rezultatele alegerilor, nu doar mersul lor.

În adresa intimațiilor CEC a Găgăuziei, Dragoi Vitalii și Dmitrii Constantinov au fost expediate copiile recursurilor declarate de către CEC a Găgăuziei, Dragoi Vitalii și Dmitrii Constantinov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

La 03 ianuarie 2017, Victor Constantinov în interesele lui Dmitrii Constantinov a depus referință, susținând argumentele invocate de către CEC a Găgăuziei în recursul declarat. Consideră că este lipsită de suport legal solicitarea recurentului Vitalii Dragoi privind excluderea concurentului electoral Dmitrii Constantinov din cursa electorală, deoarece nimeni din concurenții electorală nu au contestat rezultatele turului I al alegerilor din 20 noiembrie 2016 în circumscripția nr. 1 Comrat, astfel trecerea în turul II a candidaților Dmitrii Constantinov și Vitalii Dragoi fiind legală.

Alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursurile se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursuri și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de CEC a Găgăuziei și Dmitrii Constantinov urmează a fi respinse, iar recursul declarat de Vitalii Dragoi urmează a fi admis cu casarea în parte a hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze parțial decizia instanței de apel, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 90 din Codul electoral al UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015, alegerile sunt recunoscute ca fiind nule dacă Curtea de Apel Comrat va stabili, că în cadrul înfăptuirii lor și (sau) la numărarea voturilor au fost admise încălcări ale prezentului Cod, care au influențat asupra rezultatelor alegerilor.

Conform art. 91 din Codul electoral al UTA Găgăuzia, dacă alegerile în anumite circumscripții electorale sau secții de votare vor fi recunoscute ca fiind nule, Comisia Electorală Centrală a UTA Găgăuzia organizează în termen de două săptămâni votarea repetată în baza acelorași candidați cu folosirea acelorași liste electorale cu participarea acelorași consilii electorale și birouri electorale. Concurenții la alegeri, vinovați de fals, vor fi excluși din buletinele electorale în baza unei hotărâri judecătorești irevocabile, iar consiliile electorale și birourile electorale, care au admis falsurile, vor fi înlocuite. Votarea repetată se va considera ca fiind valabilă, dacă la ea vor participa mai mult de o treime din alegătorii incluși în listele pentru votare.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii se atestă că în rezultatul alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei din turul I de

scrutin ce au avut loc pe 20 noiembrie 2016 pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, s-a constatat că la votare au participat 43,8 % de alegători introduși în listele electorale, ce constituie 2505 de persoane, numărul voturilor valabile fiind de 2460.

Votarea s-a desfășurat între patru candidați înregistrați la CEC a Găgăuziei pe circumscripția dată, și anume:

1. Dragoi Vitalii, înregistrat în calitate de candidat independent, pentru care au votat 1223 de alegători, ce constituie 49,7 % din numărul alegătorilor care au participat la votare;

2. Bratunova Anna, înregistrată din partea Partidului Comuniștilor din RM, pentru care au votat 351 de alegători, ce constituie 14,3 %;

3. Mihailiuc Maxim, înregistrat din partea „Partidului Nostru”, pentru care au votat 304 alegători – 12,4 %;

4. Constantinov Dmitrii, înregistrat în calitate de candidat independent, pentru care au votat 582 alegători – 23,7 %.

În legătură cu faptul că în urma alegerilor din 20 noiembrie 2016 nici un candidat nu a acumulat mai mult de jumătate din voturile valabile conform art. 87 alin. (2) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, a fost numit turul II de scrutin pentru 04 decembrie 2016.

Astfel, în rezultatul petrecerii alegerilor din 04 decembrie 2016 în circumscripția nr. 1 s-a constatat că la votare au participat 49,4 % din alegătorii introduși în listele electorale, adică 2852 de persoane. Totodată, numărul voturilor valabile constituie 2776.

Votarea a avut loc între doi candidați la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei:

1. Dragoi Vitalii – pentru care au votat 1102 alegători, ceea ce constituie 39,7 % din numărul alegătorilor care au participat la votare;

2. Constantinov Dmitrii – pentru care au votat 1674 alegători, ce constituie 60,3 %.

Analizând rezultatele din ambele tururi de scrutin pe circumscripția electorală nr. 1, se constată că în turul II concurentul electoral Dmitrii Constantinov a acumulat 36,6 % voturi suplimentare comparativ cu turul I, iar al doilea concurent Dragoi Vitalii a obținut cu 10 % voturi mai puțin ca în turul I, necâtând la faptul că la alegerile din 20 noiembrie 2016 a acumulat cele mai multe voturi pe circumscripția dată.

În acest sens, se reține că practica în domeniul electoral relevă unanim că creșterea excesivă a voturilor în turul al doilea lasă după sine mai multe întrebări în privința legalității alegerilor. Or, schimbarea rezultatelor de mai mult de 1/3 de voturi în termeni restrânși pe un teritoriu relativ mic cu unii și aceiași alegători constituie un proces destul de controversat.

Totodată, potrivit răspunsului Procuraturii pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale nr. 262 din 21 decembrie 2016, a fost pornită urmărirea penală pe cauza nr. 2016670073 în baza elementelor componente ale infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal – pentru faptul coruperii

alegătorilor în cadrul campaniei electorale din turul II al alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr. 1, precum și ale infracțiunii prevăzute de art. 182 alin. (2) Cod penal – pe faptul falsificării rezultatelor alegerilor. În cadrul urmăririi penale au fost examinate o parte din copiile listelor electorale pe circumscripția nominalizată și au fost stabilite 59 persoane care potrivit informației eliberate de Poliția de Frontieră, la 04 decembrie 2016 nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova (f.d. 152, volumul 8).

Potrivit răspunsului ÎS „CRIS „Registru” nr. 38282 din 20 decembrie 2016 (f.d. 154-160, volumul 8), 43 persoane care conform informației din Registrul de stat al populației nu sunt înregistrate la domiciliu în mun. Comrat au fost incluse în listele electorale de bază și suplimentare pe circumscripția nr. 1 Comrat, și anume secțiile de votare nr. 1/1 și 1/25 (volumul. 6).

Mai mult ca atât, martorii Climenco Veaceslav, Iachimenco Deonis și Chisacov Dmitrii audiați în cadrul ședinței de judecată au declarat că fiind locuitori ai altor localități, și anume s. Ferapontievca și or. Vulcănești au participat la alegerile din 04 decembrie 2016, votând pentru candidatul „Medelean” (pseudonim cunoscut de toți în Găgăuzia al candidatului Constantinov Dmitrii), pentru ce au primit sume bănești. Iar martorii Climenco Veaceslav și Chisacov Dmitrii au declarat că pentru a vota le-au fost eliberate buletine de identitate străine cu care s-au prezentat la secția de votare și au votat pentru Constantinov Dmitrii. Membrii comisiei electorale, fără a identifica personalitatea lor, le-au prezentat listele pentru aplicarea semnăturii (f.d. 52-55, 218, volumul 8).

De asemenea, martorul Climenco Veaceslav a declarat că la indicația unei persoane care i-a promis că-l va remunera cu 1000 lei pentru participarea la alegeri, va trebui să voteze pentru candidatul care figura cu nr. 2 în buletinul de vot (Constantinov Dmitrii) și să pună buletinul de vot în urnă fără a-l îndoii, pentru ca o persoană investită anume în acest sens, care se va afla în secția de votare, să vadă pentru cine anume a votat. Faptul dat se confirmă și prin plângerea depusă de către Dragoi Vitalii în adresa CEC a Găgăuziei în ziua alegerilor 04 decembrie 2016, potrivit căreia alegătorii care au votat în secția de votare nr. 1/1, intenționat nu au îndoit buletinele de vot în momentul introducerii în urne, mai mult ca atât unii chiar și au arătat buletinele, ca dovadă pentru cine au votat (f.d. 202-203, volumul 1).

Declarații analogice a dat și martorul Iachimenco Deonis, menționând că a dat buletinul său de identitate unei persoane care l-a adus în or. Comrat pentru ca martorul să voteze, iar când i-a fost returnat actul de identitate, în el era deja indicat alt domiciliu – or. Comrat str. Comsomolscaia 5. A concretizat că anterior nu a scris careva cereri privind schimbarea domiciliului.

Se mai reține că în cadrul desfășurării alegerilor din 04 decembrie 2016 în circumscripția nr. 1 a votat și Buneanu Stepanida, născută în anul 1960, care conform răspunsului Oficiului Stare Civilă Comrat nr. 4959 din 20 decembrie 2016, a decedat la 19 aprilie 2015, în acest sens fiind întocmit actul de

înregistrare a decesului nr. 80 din 06 mai 2015 (f.d 153, volumul 8). Necătând la faptul că în lista alegătorilor din turul I a fost efectuată înregistrarea „a decedat”, în turul II pe acest nume a fost eliberat buletin de vot, ce se confirmă prin semnătura respectivă.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Comrat privind respingerea cererii CEC a Găgăuziei de confirmare a legalității și rezultatelor alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei ce au avut loc la 04 decembrie 2016 pe circumscripția electorală Comrat nr. 1 și validarea mandatului deputatului ales pe circumscripția dată – Constantinov Dmitrii, cu recunoașterea nulă a rezultatelor alegerilor deputaților din turul II pe circumscripția electorală Comrat nr. 1.

Or, potrivit prevederilor art. 90 din Codul electoral al UTA Găgăuzia, citat supra, alegerile sunt recunoscute ca fiind nule în cazul stabilirii că în cadrul înfăptuirii lor și (sau) la numărarea voturilor au fost admise încălcări ale Codului electoral, ce au influențat asupra rezultatelor alegerilor.

Instanța de recurs constată că s-a stabilit cu certitudine comiterea unui șir de încălcări ale legislației electorale în cadrul desfășurării alegerilor în turul II de scrutin în circumscripția electorală Comrat nr. 1, fapt ce a afectat buna desfășurare și influențat rezultatele alegerilor.

Prin urmare, au fost încălcate prevederile art. art. 4-7 din Codul electoral al UTA Găgăuzia, conform cărora votul trebuie să fie egal, direct, secret și liber exprimat, asigurându-se astfel confidențialitatea opțiunii alegătorului, fiind interzisă intimidarea sau influențarea acestuia, respectarea secretului votului reprezentând un aspect-cheie al alegerilor libere și corecte. Principiul constituțional de vot secret protejează alegătorii împotriva oricăror amenințări care ar putea afecta opțiunile lor și garantează libertatea de gândire și convingerile politice sau de altă natură.

De asemenea, au fost încălcate și prevederile legale cu privire la votarea la locul domiciliului / vizei de reședință a alegătorului, care votează în baza listei electorale întocmite de către biroul electoral, iar persoanele care nu au fost incluse în liste nu au dreptul să voteze în cadrul circumscripției electorale respective, precum și au votat persoane care nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova sau care au decedat.

În consecință, circumstanțele menționate în cumul dovedesc faptul că în procesul electoral au fost admise încălcări la desfășurarea alegerilor din 04 decembrie 2016, care conform prevederilor art. 90 Cod electoral al UTA Găgăuzia, atrage după sine recunoașterea nulității alegerilor în circumscripția electorală nr. 1 Comrat.

Nu poate fi reținut argumentul recurenților Constantinov Dmitrii și CEC a Găgăuziei precum că încălcările depistate nu influențează rezultatele alegerile și nu acoperă diferența de voturi dintre concurenții electorali, deoarece încălcările poartă un caracter de masă, fiind admise cu participarea nemijlocită a organelor electorale, care au putut și au influențat asupra rezultatelor alegerilor,

circumstanță ce pune la îndoială corectitudinea și legalitatea atât a desfășurării alegerilor, cât și a rezultatelor acestora.

Neîntemeiat este și argumentul recurenței CEC a Găgăuziei precum că răspunsul organelor procuraturii nu prezintă o probă concludentă și pertinentă ce ar putea confirma fraudarea rezultatelor alegerilor prin participarea persoanelor care nu s-au aflat pe teritoriul RM la alegerile din 04 decembrie 2016, or, reieșind din conținutul răspunsului Procuraturii pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale nr. 262 din 21 decembrie 2016, rezultă contrariul, și anume că în urma examinării listelor electorale din circumscripția electorală nr. 1, au participat la votare 59 persoane care potrivit informației eliberate de Poliția de Frontieră, la 04 decembrie 2016 nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia Curții de Apel Comrat privind respingerea contestației depuse de către Dragoi Vitalii privind excluderea concurentului electoral Constantinov Dmitrii și înlocuirea membrilor consiliului electoral al circumscripției electorale Comrat nr. 1 și a birourilor electorale nr. 1/1 și 1/2 ale circumscripției date.

Or, s-a stabilit cert că concurentul electoral Constantinov Dmitrii se face vinovat de încălcarea prevederilor Codului electoral, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Climenco Veaceslav și Iachimenco Deonis, care fiind audiați în ședința de judecată și preîntâmpinați de răspundere penală pentru depoziții false făcute de bună-știință, au declarat că la indicația unei persoane au votat pentru Constantinov Dmitrii primind pentru aceasta suma de 1000 lei, iar pentru a demonstra pentru cine au votat, au introdus buletinele de vot în urnă fără a le îndoi pentru ca o persoană investită anume în acest sens, care se va afla în secția de votare, să vadă pentru cine anume au votat. Mai mult ca atât, ambii martori sunt domiciliați în s. Ferapontievca, Climenco Veaceslav declarând că a votat din numele altei persoane primind în acest sens un act de identitate străin, iar lui Iachimenco Deonis i-a fost aplicată în ziua alegerilor ștampilă în buletinul de identitate cu domiciliul în or. Comrat str. Comsomolscaia 5.

Declarații analogice a dat și martorul Chisacov Dmitrii, potrivit cărora a primit de la un bărbat un pașaport al unei alte persoane și suma de 300 lei pentru a vota pentru Constantinov Dmitrii. La fel și martorul Hramțova Natalia a confirmat în ședința de judecată că a primit suma de 300 lei pentru a vota pe candidatul cu nr. 2 din buletinul de vot – Constantinov Dmitrii.

Deci, concurentul electoral Dmitrii Constantinov a încălcat prevederile art. 6 din Codul electoral al UTA Găgăuzia – votarea la alegeri este secretă și nu se admite influența asupra exprimării voinței alegătorului și controlul asupra exprimării voinței acestuia, ceea ce potrivit art. 91 alin. (2) din același cod atrage după sine excluderea candidatului electoral din buletinele electorale la votarea repetată.

Totodată, potrivit aceleiași norme legale, consiliile electorale și birourile electorale care au admis falsurile, de asemenea vor fi înlocuite la votarea repetată, la caz demonstrându-se mai sus că birourile electorale nr. 1/1 și 1/2 din cadrul

circumscripției electorale nr. 1 Comrat au comis numeroase încălcări, și anume în listele de bază și suplimentare au fost incluși și au votat persoane ce nu au domiciliul înregistrat în cadrul mun. Comrat sau sunt plecate peste hotarele RM, precum și urmează a fi înlocuiți membrii consiliului electoral al circumscripției electorale nr. 1 Comrat.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează și prevederile pct. 86 și 88 din Codul bunelor practici în materie electorală, Linii directoare și raport explicativ, adoptate de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002), în care se stipulează că observarea alegerilor joacă un rol important deoarece asigură evidența desfășurării organizării adecvate sau inadecvate a procesului electoral. Observarea nu se limitează numai la ziua desfășurării alegerilor, dar include stabilirea încălcărilor care au avut loc înaintea alegerilor, de exemplu, actualizarea inadecvată a listelor electorale, împiedicarea înregistrării candidaților. Limitarea libertății de exprimare și încălcarea normelor privind accesul la mijloacele de comunicare în masă sau cu privire la finanțarea de către stat a campaniilor electorale), în timpul alegerilor (de exemplu, exercitarea presiunii asupra alegătorilor, votul multiplu, încălcarea secretului votului, etc.) sau după încheierea votării (în special, în timpul stabilirii rezultatelor votării și anunțarea rezultatelor).

În concluzie, Colegiul reține și prevederile pct. 114 din Codul bunelor practici în materie electorală, potrivit cărora respectarea celor cinci principii ale patrimoniului electoral european (sufragiul universal, egal, liber, secret și direct) este esențială democrației, asigurând posibilitatea de a exprima democrația prin diferite modalități, dar sub rezerva anumitor limite. Aceste limite derivă în primul rând din interpretarea acestor principii. În al doilea rând, nu este suficient ca dreptul electoral stricto sensu să conțină reguli adecvate patrimoniului electoral european, acestea însă trebuie să fie incluse în contextul lor: credibilitatea procesului electoral trebuie să fie garantată. În primul rând, drepturile fundamentale trebuie să fie respectate. În continuare, stabilitatea regulilor trebuie să fie astfel asigurată, încât să excludă **orice suspiciune de manipulare**. În cele din urmă, cadrul procedural trebuie să permită implementarea eficientă a regulilor proclamate.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs conchide că hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 urmează a fi casată în partea respingerii contestației depuse de către Dragoi Vitalii cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a contestației, excluderea din buletinele electorale a concurentului electoral Constantinov Dmitrii și înlocuirea membrilor consiliului electoral al circumscripției electorale Comrat nr. 1 și a birourilor electorale nr. 1/1 și 1/2 ale circumscripției date.

Afară de aceasta, instanța de recurs reține că nu se va expune în privința legalității hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 în partea încetării procesului civil la contestația depusă de Diuligher Alexandr și admiterii

parțiale a cererii CEC a Găgăuziei cu confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor deputaților în Adunarea Populară a UTA Găgăuziei din turul al doilea, ce au avut loc pe 04 decembrie 2016, precum și validarea mandatelor deputaților aleși pe 14 circumscripții electorale, deoarece hotărârea nu a fost contestată în partea dată.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a emis o hotărâre întemeiată privind respingerea cererii CEC a Găgăuziei de confirmare a legalității și rezultatelor alegerilor pe circumscripția electorală Comrat nr. 1 și validarea mandatului deputatului ales pe circumscripția dată – Constantinov Dmitrii, cu recunoașterea nulă a rezultatelor alegerilor deputaților din turul al doilea pe circumscripția electorală Comrat nr. 1, însă neîntemeiat a respins contestația lui Dragoi Vitalii privind excluderea concurentului electoral Constantinov Dmitrii și înlocuirea membrilor organelor electorale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de CEC a Găgăuziei și Constantinov Dmitrii și a admite recursul declarat de Dragoi Vitalii, cu casarea hotărârii Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 în partea respingerii contestației lui Vitalii Dragoi și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a contestației, excluderea din buletinele electorale a concurentului electoral Constantinov Dmitrii și înlocuirea membrilor consiliului electoral al circumscripției electorale Comrat nr. 1 și a birourilor electorale nr. 1/1 și 1/2 din cadrul acestei circumscripții. În rest, hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de către Dmitrii Constantinov și Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei.

Se admite recursul declarat de către Vitalii Dragoi.

Se casează hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la confirmarea legalității și rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților, contestația lui Diuligher Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ și contestația lui Dragoi Vitalii împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ, excluderea concurentului electoral din cursa preelectorală și înlocuirea consiliului electoral și birourilor electorale, în partea respingerii contestației depuse de către Vitalii Dragoi și se pronunță în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se admite contestația lui Dragoi Vitalii împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la excluderea concurentului electoral din cursa preelectorală și înlocuirea consiliului electoral și birourilor electorale.

Se exclude din buletinele electorale candidatul la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei - Constantinov Dmitrii și se dispune înlocuirea consiliului electoral al circumscripției electorale Comrat nr. 1 și birourilor electorale nr. 1/1 și 1/2 din cadrul circumscripției electorale Comrat nr. 1.

În rest, hotărârea Curții de Apel Comrat din 22 decembrie 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Nicolae Craiu

Mariana Pitic